

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ใหญ่บ้านที่มีผลการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยได้นำมาสรุปผล อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ใหญ่บ้านต่อการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ตามลำดับ จำนวน 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายถึงลักษณะและข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยการใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) สามารถสรุปได้ดังนี้

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 371 ตัวอย่าง สามารถอธิบายได้ว่า ส่วนใหญ่มาจากบ้านช่องบอน จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 14.28 มีความเห็นว่าผู้ใหญ่บ้านมีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 46.60 มีระดับการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 356 คน คิดเป็นร้อยละ 96.00 และมีระยะเวลาดำรงตำแหน่ง 5-10 ปี จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 65.50

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ใหญ่บ้านต่อการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ทั้งโดยรวม และในรายปัจจัย โดยการใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สามารถสรุปได้ดังนี้

ระดับของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ใหญ่บ้านต่อการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาในรายปัจจัยพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ปัจจัย โดยสามารถเรียงลำดับปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยได้ดังนี้ ปัจจัยความน่าเชื่อถือของผู้นำ ปัจจัยภาวะผู้นำ และปัจจัยสถานะทางเศรษฐกิจ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของผู้ใหญ่บ้านในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ทั้งโดยรวม และรายด้าน โดยการใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สามารถสรุปได้ดังนี้

ระดับของการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของผู้ใหญ่บ้านในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าระดับของการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของผู้ใหญ่บ้านในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพรอยู่ในระดับมากจำนวน 4 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 1 ด้าน โดยสามารถเรียงลำดับรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการปรองดอง ด้านความร่วมมือร่วมใจ และด้านการหลีกเลี่ยง

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ใหญ่บ้านต่อการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis; MLRA) แบบ Enter Method สามารถสรุปได้ดังนี้

4.1 ปัจจัยที่นำเข้ามาศึกษาทั้ง 6 ตัวแปรมีความสัมพันธ์พหุคูณกับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดยรวม เท่ากับ 0.79 ($R = 0.79$) ซึ่งอธิบายได้ว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวรวมกันมีความสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าความสัมพันธ์ในระดับสูง คือ ร้อยละ 79.00

4.2 ปัจจัยที่นำเข้ามาศึกษาทั้ง 6 ตัวแปรมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงหรือการผันแปรกับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดยรวม เท่ากับ 0.63 ($R^2 = 0.63$) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวรวมกันสามารถอธิบายการผันแปรหรือการเปลี่ยนแปลงของการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดยรวม ได้ ร้อยละ 63.00

4.3 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ใหญ่บ้านที่มีผลการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 มีจำนวน 4 ปัจจัย สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ โดยสามารถเรียงลำดับจากตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อการผันแปรในตัวแปรตามในแบบคะแนนมาตรฐานมากที่สุดไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) ปัจจัยภาวะผู้นำ ($X_6, R = 0.97$) 2) ปัจจัยความน่าเชื่อถือของผู้นำ ($X_5, R = 0.30$) 3) ปัจจัยระดับการศึกษา ($X_2, R = 0.12$) 4) ปัจจัยสถานะทางเศรษฐกิจ ($X_4, R = 0.11$)

โดยผลการวิจัยดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ใหญ่บ้านที่มีผลการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดยรวม มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ปัจจัยภาวะผู้นำ (X6 Beta = 0.97) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า เมื่อปัจจัยภาวะผู้นำ มีการเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วยจะมีผลให้การแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดยรวม เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน 0.97 หน่วย รองลงมาได้แก่ ปัจจัยความน่าเชื่อถือของผู้นำ (X5 Beta = 0.30) โดยเมื่อปัจจัยความน่าเชื่อถือของผู้นำ มีการเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วยจะมีผลให้การแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดยรวมเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน 0.30 หน่วย และปัจจัยระดับการศึกษา (X2 Beta = 0.12) โดยเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วยจะมีผลให้การแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดยรวมเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน 0.12 หน่วย

ดังนั้นเมื่อทราบค่าคงที่ และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ จะสามารถสร้างสมการถดถอยเชิงเส้นตรงในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ (Unstandardized) มีดังนี้

$$\hat{Y} = 0.11 (0.37X_2) + (0.10X_4) + (0.21X_5) + (0.80X_6)$$

เมื่อ $\hat{Y}$ = การแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดยรวมในรูปคะแนนดิบ (Unstandardized)

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized) มีดังนี้

$$\hat{Z} = 0.12Z_2 + 0.11Z_4 + 0.30Z_5 + 0.97Z_6$$

เมื่อ $\hat{Z}$ = การแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดยรวมในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized)

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ใหญ่บ้านที่มีผลการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร มีประเด็นผลการวิจัยที่ผู้วิจัยนำมาสู่การอภิปรายผล ดังนี้

5.2.1 ผลการวิจัยระดับการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร

จากผลการวิจัยระดับการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ซึ่งพบว่า ระดับการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า อยู่ในระดับอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน และรายด้านการ

ปรองดองเป็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดทั้งนี้ เป็นผลมาจากการที่เมื่อเกิดปัญหาหรือความขัดแย้งในชุมชน ผู้ใหญ่บ้านในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพรจะไปพูดคุยกับคู่กรณีแต่ละฝ่ายที่บ้าน เพื่อให้ลดความขัดแย้งก่อนจะมีการตกลงในข้อพิพาท หากคู่กรณีไม่ยอมรับข้อตกลงด้วยสันติวิธี โดยมีการชี้แจงให้คู่กรณีเข้าใจถึงผลกระทบและโทษที่จะได้รับตามกฎหมาย รวมถึงมีการจัดให้มีกิจกรรมร่วมกันระหว่างหมู่บ้านเพื่อให้ลูกบ้านมีความสามัคคีระหว่างกัน

โดยผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพรรณิ เกสรินทร์ (2558, น.2-3) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ บทบาทผู้ใหญ่บ้านในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในชุมชน อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมกำนันผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในชุมชน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า กำนันผู้ใหญ่บ้านใช้การปรองดองในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิวาภรณ์ ศรีเทียน (2555, น.3) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในชุมชน ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยผลการวิจัยพบว่า บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในชุมชนในเขต อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคามอยู่ในระดับมาก

5.2.2 ผลการวิจัยปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ใหญ่บ้านที่มีผลการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร

จากการผลการวิจัย ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ใหญ่บ้านที่มีผลการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ซึ่งพบว่า มีจำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) ปัจจัยภาวะผู้นำ 2) ปัจจัยความน่าเชื่อถือของผู้นำ 3) ปัจจัยระดับการศึกษา และ 4) ปัจจัยสถานะทางเศรษฐกิจ โดยสามารถอภิปรายผลการวิจัยที่เกิดขึ้นได้ ดังนี้

5.2.2.1 ปัจจัยภาวะผู้นำ (X_0) และปัจจัยความน่าเชื่อถือของผู้นำ (X_1) ปัจจัยภาวะผู้นำ (X_0) ปัจจัยความน่าเชื่อถือของผู้นำ (X_1) เป็นปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ใหญ่บ้านที่มีผลการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.97 (X_0 Beta = 0.97) และ 0.30 (X_1 Beta = 0.30) ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะปัจจัยภาวะผู้นำ และปัจจัยความน่าเชื่อถือของผู้นำ เป็นเกี่ยวกับปัจจัยจิตวิทยาทางสังคม ซึ่งเป็นกลุ่มปัจจัยสำคัญในการชี้วัดว่า การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในองค์กรหรือสังคมจะประสบความสำเร็จหรือไม่ โดยปัจจัยจิตวิทยาทางสังคมที่มีบทบาทสำคัญในการแก้ไขความขัดแย้งได้แก่ คุณลักษณะหรือนุคลิกภาพความเป็นผู้นำของบุคคลในองค์กรหรือสังคม ซึ่งจะนำไปสู่การยอมรับของบุคคลอื่นๆ และทำให้การแก้ไขปัญหความขัดแย้งในองค์กรหรือสังคมมีโอกาสสำเร็จมากขึ้น

ทั้งนี้ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิตติศักดิ์ ปลายทอง และคณะ (2555, น.18) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งของชุมชนตลาดพาทูร์ดี กรุงเทพมหานคร โดยผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำของชุมชน และปัจจัยความน่าเชื่อถือของผู้นำเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาและจัดการความขัดแย้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จริยา ชาตะสุวรรณานนท์ (2555, น.42) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความขัดแย้งในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ศึกษากรณีโครงการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค เทศบาลนครราชสีมา โดยผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการจัดการความขัดแย้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคล 2 ปัจจัยได้แก่ ปัจจัยภาวะผู้นำของชุมชน และปัจจัยการได้รับความเชื่อถือจากสมาชิกในชุมชน

5.2.2.2 ปัจจัยระดับการศึกษา (X_2) ปัจจัยระดับการศึกษา (X_2) เป็นปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ใหญ่บ้านที่มีผลการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.12 (X_2 Beta = 0.12) ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะ ปัจจัยระดับการศึกษา เป็นปัจจัยซึ่งส่งผลให้บุคคลมีกระบวนการคิด วุฒิภาวะในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Revilla (1986, p.160) ที่ได้ศึกษารูปแบบการแก้ปัญหาคความขัดแย้งของผู้บริหารชายและหญิงในสถานบันอุดมศึกษา โดยผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาเป็นปัจจัยซึ่งมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการแก้ปัญหาคความขัดแย้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพรรณิ เกสรินทร์ (2558, น.2-3) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในชุมชน อำเภอร่องบัว จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Sakamoto (2000) ที่ได้อธิบายถึงคุณลักษณะทางด้านสังคมของบุคลากรที่ส่งผลต่อการจัดการความขัดแย้ง โดยได้อธิบายว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีความสามารถในการจัดการความขัดแย้งที่ดีกว่า กลุ่มซึ่งมีคุณลักษณะทางสังคมที่ตรงกันข้าม หรือบุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า

5.2.2.3 ปัจจัยสถานะทางเศรษฐกิจ (X_3) ปัจจัยสถานะทางเศรษฐกิจ (X_3) เป็นปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ใหญ่บ้านที่มีผลการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.11 (X_3 Beta = 0.11) ทั้งนี้เป็นเพราะปัจจัยสถานะทางเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยซึ่งส่งผลต่อความน่าเชื่อถือและสถานะทางสังคมของผู้ที่มีหน้าที่แก้ไขปัญหาความขัดแย้ง โดยผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Mario, D. & McAdam, D. (2003) ที่ได้กล่าวถึงปัจจัยคุณลักษณะ

ทางสังคมซึ่งช่วยให้บุคคลมีความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากสมาชิกในสังคม (Social Credit) ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งได้แก่ การมีสถานะทางเศรษฐกิจที่ดี โดยการมีอาชีพซึ่งเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในสังคม รวมถึงการมีรายได้และมีแหล่งที่มีของรายได้ที่ชัดเจน จะส่งผลให้บุคคลได้รับความเชื่อถือ (Social Credit) จากบุคคลอื่นในสังคม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Hall and Wilson (2011) ได้อธิบายถึงการใช้อนุลักษณะทางสังคมของบุคคลในตำราการบริหารที่มีชื่อว่า The Use of Imagery Interventions โดยได้กล่าวถึงการใช้อนุลักษณะทางสังคมของบุคคลบางประการในการสร้างภาพลักษณ์ของความน่าเชื่อถือทางสังคมของบุคคลให้เป็นที่เชื่อถือและยอมรับโดยบุคคลอื่นในสังคม ซึ่งมีแนวทางในการใช้อนุลักษณะทางสังคมหลายประการ โดยสามารถสรุปได้ว่า อนุลักษณะทางสังคมของบุคคลเกี่ยวกับสถานะทางเศรษฐกิจเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของการสร้างภาพลักษณ์ของความน่าเชื่อถือทางสังคม โดยบุคคลที่มีภาพลักษณ์ทางด้านฐานะทางการเงินและอาชีพที่มั่นคง รวมถึงการมีจำนวนรายได้ที่แน่นอน จะเป็นบุคคลที่ได้รับความเกรงใจและความเชื่อถือว่าระหว่างสมาชิกในสังคมมากกว่าบุคคลที่มีภาพลักษณ์ในลักษณะที่ตรงกันข้าม

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 จากผลการวิจัยซึ่งพบว่า บทบาทของผู้ใหญ่บ้านในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพรอยู่ในระดับมากนั้น แสดงให้เห็นว่าผู้ใหญ่บ้านในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพรมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในตำบลค่อนข้างดี แต่ยังสามารถได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นโดยการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้ใหญ่บ้านให้ดีขึ้น

5.3.1.2 จากผลการวิจัยซึ่งพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ใหญ่บ้านที่มีผลการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 มีจำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) ปัจจัยภาวะผู้นำ 2) ปัจจัยความน่าเชื่อถือของผู้นำ 3) ปัจจัยระดับการศึกษา และ 4) ปัจจัยสถานะทางเศรษฐกิจ โดยปัจจัยภาวะผู้นำ เป็นปัจจัยซึ่งมีค่าน้ำหนักอิทธิพลในรูปคะแนนมาตรฐานสูงที่สุด ดังนั้น ในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านเพื่อให้สามารถพัฒนาการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในตำบลเขาทะเล อำเภอสวี จังหวัดชุมพรให้เกิดประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความสงบสุขของหมู่บ้านได้นั้น ควรให้ความสำคัญกับการสร้างภาวะผู้นำให้แก่ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อนำไปสู่การการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในรูปแบบต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษารูปแบบกิจกรรมในการพัฒนาภาวะผู้นำให้แก่ผู้ใหญ่บ้าน และการสร้างภาพลักษณ์ให้มีความน่าเชื่อถือของผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่จังหวัดอื่นๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในพื้นที่ต่างๆต่อไป